

apokalyptické bytosti - tiež *apokalyptickí zvieratá* (pozri *tetramorf*)

Baleka v súvislosti s heslom *Posledný súd, deésis: lev, býk, orol a anjel* sú symboly *evanjelistov*; pozri *atribúty, symboly, alegórie a prirovnania; Štyri bytosti*

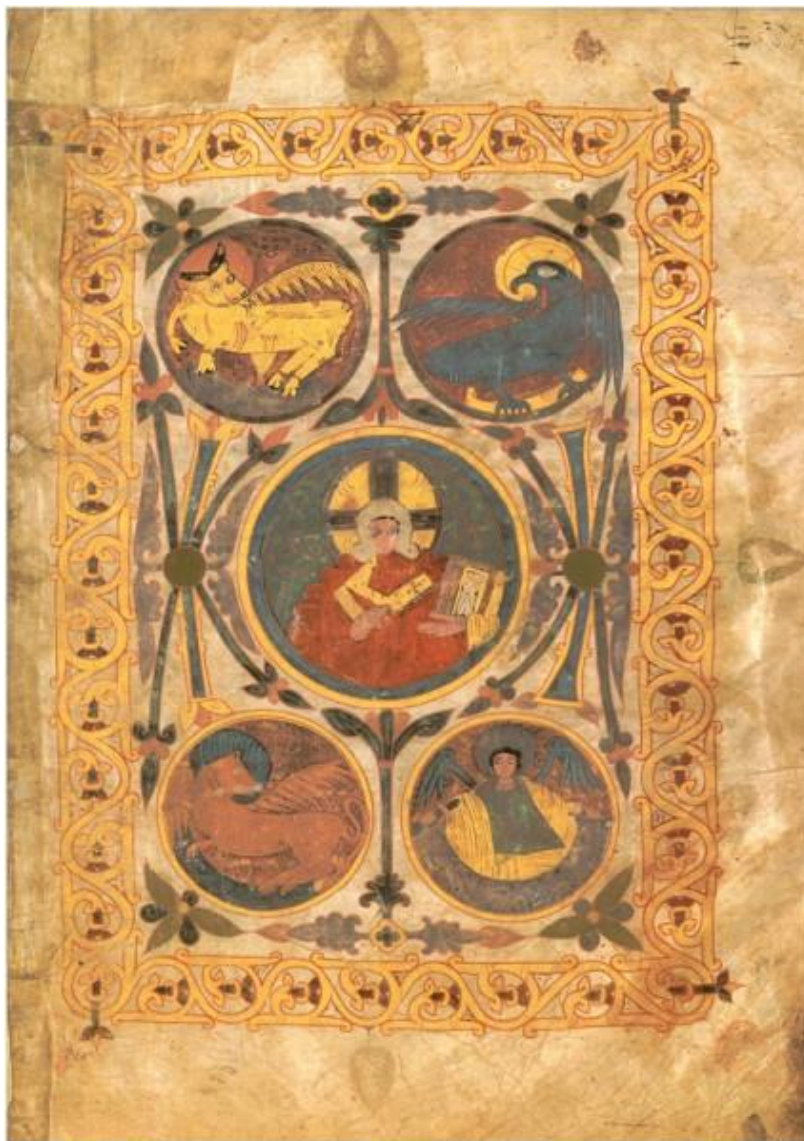
Hall v súvislosti s heslom *Štyria evanjelisti*: prvotná kresťanská cirkev, ktorá hojne využívala symbolické predstavy (pretrvávajúca židovská a orientálna tradícia), zobrazovala niekedy evanjelistov ako štyri okrídlené bytosti; zdrojom tohto spôsobu zobrazovania bol úryvok *Ezechiela* (1,5-14), kde *prorok* hovorí o svojom videní štyroch bytostí; *Zjavenie* opisuje podobné bytosti, ktoré obklopujú Boží trón; sú preto obecné známe ako apokalyptické bytosti a už skoro začali symbolizovať štyroch evanjelistov; stredovekí komentátori pre to hľadali a našli „vysvetlenie“, ukryté v samotných evanجليách: *Matúša* predstavuje človek (s krídlami), pretože jeho evanjelium začína *Kristovým rodokmeňom*; *Marek* začína svoje evanjelium postavou *Jána Krstiteľa*, ktorý je „hlas volajúci na púšti“ (*Marek 1,3*); komentátori v tom videli narážku na *leva*; *vôl/býk*, ktorý symbolizuje *Lukáša*, je obetné zviera a obeťou kňaza *Zachariáša* začína *Lukášove evanjelium* (vôl preto, lebo býk bol zakázané obetné zviera Židov); *orol* bol symbolom *Jána Evanjelistu*, lebo tento vták vzlietne najvyššie zo všetkých vtákov k nebesiam; *Evanjelium Jánovo* bolo odlišné od ostatných (pozri *synoptické evanjeliá*) a najprenikavejšie pochopilo Božie úmysly

Tetramorf (Book of Kells, 8.-9.st.)

Žehnajúci Kristus s evanjelistami ako apokalyptickými bytosťami (Modlitba k Panne Márii, 2.pol. 13.t.)

Žehnajúci Kristus s evanjelistami ako apokalyptickými bytosťami (Vizigótsko-mozarabská biblia svätého Izidora)

(19,1-21. Posledné veci na konci sveta). **Oslava Boha na nebi** (horný a stredný pás). (Beatus Facundus, 1047)

(19,1-21. Posledné veci na konci sveta). **Oslava Boha na nebi** (Bamberská apokalypsa, 1000-1020)

(4,2-8. Oslava Boha stvoriteľa. Videnie štyroch apokalyptických bytostí). **Kristus a štyri šelmy. Majestas Domini** (Beatus Ginevra, 1047)

Ch. van Sichem II : Množstvo z veľkého súženia (drevoryt, 1657)

Apokalyptické bytosti (Zjavenie Jána) - alternatívny názov pre námiet *Videnie apokalyptických bytostí*